

Langfredag 2013

Tekster: 1 Mos 22,1-18; Mark 15,20-39

Salmer:

192 *Hil dig, Frelser og Forsoner*

213 *I kvæld blev der banket, vers 1-11*

-

213 *I kvæld blev der banket, vers 12–20*

321 *O kristelighed, vers 6-7*

217 *Min Jesus, lad mit hjerte få*

Sladder

Den store fødselar i år, Søren Kierkegaard, siger i sin bog *Kjerlighedens Gjerninger*, at sladder er noget af det værste. Med et ord kan du ødelægge andres liv – og det er ikke en kærlighedens gerning.

Det kommer helt tydeligt frem i filmen *"Jagten"* af Thomas Vinterberg med Mads Mikkelsen i hovedrollen. Filmen har fået stor succes her i Danmark – helt sikkert fordi den i al sin gru og ubarmhjertighed helt ind i dagliglivet viser, hvad ord og mistanke kan føre til af udstødelse.

Filmen foregår i en lille dansk provinsby op til jul. Efter en svær skilsmisse tegner livet igen lyst for børnehavepædagogen Lucas. Han har fået en ny kæreste og et godt forhold til sin teenagesøn, Marcus.

Men da et af børnene i børnehaven, hvor Lucas arbejder som pædagog, Klara, i et presset øjeblik påstår, at Lucas har blottet sig for hende, begynder rygten at spredes i det lille landsbysamfund. Og selv om Lucas er ganske uskyldig i anklagen, lægger både naboer og venner afstand til ham.

Alle hader ham og er yderst mistænksomme, så meget at han ikke engang kan handle i den lokale Superbrugs. Og da politiet til sidst bliver blandet ind i hele pædofilisagen, da begynder Lucas at blive udsat for hærverk af grov karakter, også selv om sagen frafaldes.

For lokalsamfundet har brug for én at skyde skylden på.

Ethvert jordisk samfund har brug for nogen til at tage skraldet, en syndebug, for så behøver vi jo ikke selv at slæbe rundt på skylden, eller pege på os selv.

Filmen viser med al tydelighed, at vi mennesker ikke magter selv at tage ansvar for livet og rette skylden på os selv, men i stedet hellere lægger skylden på andre. I stedet så gør vi os til *ofre* i stedet for, for så er vi da noget! Alle vil gerne være ofre, for så får man lidt bedre presse, end hvis man er skyldig.

Men når vi peger fingre ad andre og sladrer, som Søren Kierkegaard er inde på, så er vi i grunden samtidig med til at pege på Jesus og er med til at håne ham, som de gjorde det langfredag. Så står vi i mængden og er med til at råbe: Korsfæst!

Skyld med skyld på

Vi står nemlig heller ikke altid på afstand af livet som Maria Magdalene og den anden Maria og Zebedæussønnernes mor. Ind i mellem så står vi helt tæt på og er med til at dele hans klæder mellem os og banke naglerne i.

Det er langfredag og vi er med!
Både tæt på og på afstand.

Men hvad betyder korsfæstelsen egentlig for os? Hvad skal vi med den gamle lidelseshistorie? Og er det rigtigt, at vi er med?

Ja, vi kan jo se, at vi åbenbart genkender noget helt elementært hos os selv i en historie som *"Jagten"*.

Og det kan vi, fordi den historie i grunden også er vores egen! Helt ind i hverdagen, hvor vi i det store og små konstant søger at udpege små og store syndebugke.

I børnehaven, hvor det altid er de andre, der begyndte – eller i national politik, eller overenskomstforhandlinger, hvor det i hvert fald er den anden, der er skurken og ikke mig selv!

Vi vil nemlig hellere være ofre end skyldige. Det er som musiker, forfatter og foredragsholder Peter Bastian siger et sted:

Offerbevidstheden i vores kultur og i os selv er en pestilens, fordi det er den ultimative undskyldning for ikke at tage ansvar for egne handlinger.

Og når ingen tager ansvar, ja, så er der heller ingen skyld og synd. Og så er det jo nemt at afvise f. eks. kristendommens tale om syndernes forladelse, hvis der ikke er en skyld, der skal forlades.

Men det er jo urealistisk at tænke, at vi ikke er skyldige. For fralægger man sig al skyld som menneske, så fralægger man sig også sin menneskelighed og sit ansvar.

Og for mig at se er kristendommen uhyre ædruelig på det punkt. For kristendommen er yderst realistisk i sin skildring af, hvordan mennesker handler, når vi føler os truet. For så stikker vi halen mellem benene præcis som disciplene gjorde.

I stedet for selv at turde tænke og tage ansvar og sige til og fra, følger vi også ind i mellem folkestemningen, der siden palmesøndag var jubelråb til i dag, langfredag, hvor der råbes *Korsfæst* i stedet for *Hil dig*.

Offer – en gang for alle i Kristus.

Jesus selv gør sig heller ingen illusioner. Men han møder mennesker – ikke som uskyldige væsner, men netop som ansvarlige mennesker.

Derfor behøver vi i troen og tilliden til ham ikke længere at gøre os selv til ofre eller gøre andre til syndebukke. Og det er jo netop hele pointen:

Netop fordi Kristus ved sit offer og sin død har tilgivet menneskets synd, kan vi frimodigt tage vores egen synd på os i stedet for at skubbe den fra os og udpege andre som syndebukke.

Og når det nu er sådan, så kan vi jo netop, med syndernes forladelse i ryggen, kaste os ud i det også nogle gang forbandede liv, som vi er sat til at leve i med al dets gru og al dets kærlighed.

Og vi skal gøre det i erkendelse af, at Gud er med i alt, hvad der er vort. Ikke som årsag, men som medlidende.

Han er nær som tåren i vort øje, som vi synger i en morgensang af Ingemann.

Gud var med da en treårig dreng døde som følger af en brand for knap tre uger siden. Det gjorde os alle sammen ordløse og fattige – vi kunne ikke rumme det, som var sket.

Men efter enhver langfredag tror vi på, at Gud holder os fast og er med os - også når vi pludselig har fået døden tæt på.

Gud kan vi skælde ud på eller være skuffede over – vi kan efter i dag bruge Jesu egne ord: *Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?* – for hvor var han denne lørdag tidlig morgen for små tre uger siden, da huset i Husby brød i brand?

Jeg tænker: At have en Gud man kan blive vred på og fortvivle over, som Jesus gjorde det, er bedre end slet ikke at have en Gud.

Men når der nu er en Gud, hvor var han så den lørdag morgen, da den voldsomme brand tog fart?

Ja, jeg tror han var hos den lille treårige dreng. Jeg tror det var Guds lunger, der indåndede al den røg. For Gud er ikke udenfor menneskers lidelse og død, men midt i den. – Ikke som en årsag, men som med-lidende!

Det er budskabet til os i dag, langfredag.

Korsfæstelsen kan i grunden ses som Guds egen gudsbespottelse af sig selv.

Og med Jesu råb: *Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?* er det gjort ultimativt.

Det kan godt være, at Gud midt i al korsfæstelse og mægtige brande ser ud som om, han er lille og svag. Men det er sådan kærligheden *også* ser ud.

Vi havde sikkert også råbt som røverne, at han da skulle tage at frelse sig selv, når nu han var Guds søn.

Men når det virkelig gælder, så springer kærligheden aldrig over, hvor gærdet er lavest.

Og pointen i dag er, at Jesus *blev* på korset, for at vi, i ham, aldrig nogen sinde eller noget sted skulle være uden Gud. Han var den, der med sin død fuldbyrdede Guds totale sammenhæng med os dødelige. Han var den, der satte os direkte i sammenhæng med Gud. På alle planer. Ikke kun på de pæne bonede gulve, men også i de grimme dele af tilværelsen.

Korsets betydning for os som kristne kan og skal ikke undervurderes. For på korset gjorde Jesus med et skrig det færdigt, som Gud begyndte i et lille spædbarns skrig julenat.

Men som vi skal høre på søndag, så var korset ikke bare en afslutning, men også en ny begyndelse... Amen.